

Motion till riksdagen 2025/26:4141

av **Kajsa Fredholm m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2025/26:242 Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2025/26:242 förutom förslaget om att beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till mark- och miljödomstol i stället för som i dag till förvaltningsdomstol.

Bakgrund

Regeringen gör i propositionen bedömningen att kopplingen i förordningen om anmälan för samråd mellan en avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen och en anmälan för samråd enligt miljöbalken bör tas bort. Vidare föreslår regeringen att markägarens kostnad för att skaffa den kunskap som behövs ska begränsas och sättas i relation till fastighetens värde. Propositionen föreslår även att sekretessen till skydd för intresset av att bevara djur- eller växtarter inte ska hindra att en uppgift lämnas till en markägare om uppgiften behövs för att markägaren vid planering av en skogsbruksåtgärd ska kunna bedöma om det krävs en anmälan för samråd enligt miljöbalken.

För att undvika att ett och samma agerande av Skogsstyrelsen inte ska kunna prövas av två olika domstolar föreslår regeringen att Skogsstyrelsens beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till mark- och miljödomstol i stället för till förvaltningsdomstol.

Propositionen föreslår även att fristen för ideella miljöorganisationer att överklaga beslut om skogsbruk eller skogsbruksåtgärder ska räknas från den dag då beslutet meddelades och att Skogsstyrelsen ges partsställning när miljöorganisationer överklagar myndighetens beslut.

Regeringen gör även bedömningen att ytterligare åtgärder bör vidtas i syfte att öka den skogliga tillväxten och öka tillgången till hållbart producerad biomassa, samt att en systematisk uppföljning bör ske av det skogspolitiska produktionsmålet.

Sverige behöver stimulanser och regelverk för ett hållbart skogsbruk

Propositionen är ett resultat av den utredning som regeringen tillsatte 2024 och som 2025 överlämnade slutbetänkandet En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk (SOU 2025:93). Av regeringens direktiv till utredningen framgår det tydligt att syftet med utredningen är att stärka avreglering och produktion inom skogsbruket. Samtidigt hävdar man att målen för skogspolitikerna i skogsvårdslagen, om att produktions- och miljömål ska vara jämställda, ska kvarstå. Det går helt enkelt inte ihop. Regeringen tycks fränse att vi befinner oss i en kris för både ekosystemen och klimatet och att den samlade kunskapen visar att utvecklingen för miljötillståndet i skogen sedan flera år går åt fel håll. I den senaste fördjupade utvärderingen av miljömålet Levande skogar (2023) konstaterar expertmyndigheten Skogsstyrelsen att den främsta orsaken till miljöproblemen i skogsbruket är kombinationen av att det saknas incitament för att värna miljön och att det finns starka ekonomiska incitament för ett produktionsinriktat skogsbruk, samtidigt som politiken ger frihet att prioritera virkesproduktionen. Skogsstyrelsen konstaterar att den svenska modellen med ”frihet under ansvar” haltar då incitamenten i praktiken bara är inriktade på produktion i brukandet och förvaltandet av skogen. I den nyligen publicerade rapporten Biologisk mångfald i skogen (Skogsstyrelsen, Rapport 2026:07) fastslår myndigheten att tillståndet för den biologiska mångfalden i Sveriges skogar är allvarligt. Bakomliggande orsaker är bl.a. ett storskaligt trakthyggesbruk med begränsad miljöhänsyn. Man konstaterar att biologisk mångfald i skogen är en central ekonomisk resurs och utgör en grundläggande förutsättning för skogsekosystemens funktion och för leverans av ekosystemtjänster som virkesproduktion, klimatreglering, vattenrening, erosions- och översvämningsskydd samt rekreativvärden. Minskad biologisk mångfald kan därför få negativa effekter för både miljön och samhällsekonomin. Internationella studier visar att förlust av naturkapital redan i nuläget påverkar ekonomisk tillväxt, finansiell stabilitet och försörjningssystem negativt. Trots detta uppskattar rapporten att 26 000 hektar skog med höga naturvärden avverkas årligen i Sverige.

Trots den kris som våra skogars ekosystem befinner sig i väljer regeringen och Sverigedemokraterna att lägga fram en proposition som försämrar skyddet av vår natur och biologisk mångfald. Kopplingen mellan skogsvårdslagen och miljöbalken försvagas med förslagen och riskerar att försämma möjligheterna till miljöprövning och hänsynstagande. Genom att förkorta tiden mellan en avverkningsanmälan och tidpunkten då åtgärden kan påbörjas försämmas möjligheterna till att ta hänsyn vid avverkningar. Det begränsar även möjligheterna för allmänheten och ideella organisationer att kunna ta del av anmälningar och föra fram synpunkter innan avverkning. Myndigheten för civilt försvar (MCF) varnar för att kortare handläggningstid försvårar riskbedömningar kopplade till naturolyckor som ras, skred och översvämningar. Naturskyddsföreningen anser att förslaget försämrar Skogsstyrelsens möjlighet att utöva tillsyn. Svenska Turistföreningen (STF) och Svenskt Friluftsliv menar att förslaget försämrar tillsynen och att det riskerar höga natur- och rekreativvärden.

Vänsterpartiet delar kritiken från remissinstanserna och anser att propositionen försämrar skyddet av biologisk mångfald och försvagar möjligheterna att uppnå ett långsiktigt hållbart skogsbruk. Vi ställer oss endast bakom förslaget om att beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till mark- och miljödomstol i stället för som i dag till förvaltningsdomstol. Vi anser att det är rimligt att alla överklaganden samlas i samma

domstolsslag, vilket kan leda till en mer enhetlig och effektiv prövning. I övrigt avslår vi propositionen.

Riksdagen avslår proposition 2025/26:242 förutom förslag om att beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till mark- och miljödomstol i stället för som i dag till förvaltningsdomstol. Detta bör riksdagen besluta.

Vänsterpartiet har i motionerna Hållbart skogsbruk för biologisk mångfald och klimatet (mot. 2022/23:1246) och Biologisk mångfald (mot. 2025/26:2784) föreslagit reglering och ekonomiska incitament för en långsiktigt hållbar skogspolitik i linje med antagna mål och åtaganden för biologisk mångfald och klimatet.

Kajsa Fredholm (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Birger Lahti (V)

Ilona Szatmári Waldau (V)

Ida Gabrielsson (V)

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

Malin Östh (V)